Лицем до молоді! У пошані до піонерів –

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 11, 1971 No. 47. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 10 березня 1971

В АМЕРИЦІ

НАЙВИЩИЙ СУД ВИРІШИВ, що покликаного до війська рекрута не можна звільнити від служби лише на тій основі, що такий рекрут є проти війни у В'єтнамі. Однак, справу обов'язкового покликання чи відкликання новобранця можна розглядати, коли б виявилось, що він взагалі проти будь - якої війни і в будь - якій формі. Новобранця з Йонкерсу, Джайлета, який покликався, що він проти в'єтнамської війни, забрали до війська.

ЛЕҐІСЛЯТУРА НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ УХВАЛИЛА, що за день до виборів і в день виборів можна буде продавати алькоголь та інші міцні напої, і передала цю свою ухвалу на розгляд губернаторові стейту Нелсонові Рокефеллерові. Якщо губернатор підпише новий закон, то цим буде анульовано на терені стейту 50-літню заборону продавати міцні напої у виборчі дні.

ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ БУДЕ СУДИТИ капітана Ернеста Медіну, який наказав ляйтенантові Келлі вистріляти „все живе" в селищі Мілай у Південному В'єтнамі. Якщо його визнають винним, то кап. Медіні загрожує досмертна в'язниця, або ж покара смертю. Капітан Медіна заперечив будь - яку свою відповідальність за масакру в Мілай.

ІНСПІРОВАНИЙ ЛІВИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ Й КОМУНІСТАМИ загальний страйк у південноамериканській країні Колюмбії — не вдався. Уряд назвав заклики до страйку „підривною діяльністю" й попередив робітництво, що страйкарів буде негайно звільнено з праці. З яких 60 000 підприємств страйкували тільки 4. Так зв. Колюмбійський Робітничий Союз, контрольований лівицею, втратив на престижі, бо робітники не підтримали його заклику.

У КОНТРОЛЬОВАНОМУ ПРЕЗИДЕНТОМ - МАРКСИСТОМ ЧІЛЕ уряд опублікував заклик комуністів - соціялістів до всіх виборців, щоб вони за всяку ціну виграли муніципальні вибори 4-го квітня на користь лівого уряду. Під час тих виборів три мільйони чілійців мають вибрати понад півтори тисячі міських радників у 280 дистриктах в тій країні.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПЕРЕСТЕРІГ устами свого речника Егона Бара, щоб німецький загал не сподівався швидкого успіху переговорів із комуністичним проводом із Східньої Німеччини. Західньо - німецький уряд узагалі чекає спершу на вислід нарад амбасадорів „чотирьох великих". Східньо - німецькі комуністи, навпаки раді б відмовити західнім альянтам права встрявати в справи Німеччини, ба навіть не дуже довір'яють Москві, лякаючись, що вона може „продати" їх за інші власні користі.

КОРЧИТЬСЯ АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА: внаслідку фінансових труднощів ідуть переговори про з'єднання двох лондонських щоденників — „Дейлі Мейл" і „Скеч", обидва консервативного напрямку. „Дейлі Мейл" виходить від 1896 року і має 1,800.000 примірників накладу, „Скеч" від 1909 року з накладом 764.000 примірників. Їхніми найбільшими суперниками є „Дейлі Мірор" із накладом 4,500.000 примірників та „Дейлі Експрес" із накладом 3,600.000. Взагалі Британія має 9 щоденників з крайовим засягом.

У МОСКВІ ПОРІЗАНО опони й пошкоджено авто американського журналіста, Гаррі Трімборна, кореспондента „Лос Анджелес Таймсу", — в часі, як він відвідував одного з „невдоволених" москвинів. В своєму авті він знайшов карточку з погрозами. Це вже 5-ий в одному тижні доказ протиамериканської нагінки, яку — з наказу згори — веде совєтська поліція.

ШВАЙЦАРСЬКІ ВЛАСТІ ТВЕРДЯТЬ, що дипломат Вільного Китаю Сун Чі-чу, який був відкликаний з своєї місії в Сенеґалю в Африці й призначений на новий пост до Сайґону в Південному В'єтнамі, зголосився в Берні до тамошньої комуністичної амбасади, перейшовши на службу комуністичному режимові Китаю. Він буцім-то вже виїхав до Пейпінґу. Газети не виключають, що комуністи схопили його.

НІКСОН ВВАЖАЄ, ЩО В'ЄТНАМСЬКА ВІЙНА КІНЧАЄТЬСЯ

Вашингтон. — Президент Ніксон, у розмові з С. Л. Золцберґером із „Н.Й. Таймсу", висловив переконання, що в'єтнамська війна кінчається, але кількакратно підкреслив, що вона мусить закінчитись „на впорядкований лад" із залишенням Південному В'єтнамові „доброго шансу" зберегти свою волю і самостійність. Президент виступав проти „суперяструбів і „суперголубів" в американському політичному світі, закидаючи одним і другим, що вони сприяють нео-ізоляціонізмові. „Суперголуби" поручають залишення В'єтнаму й цілої Південної Азії напризволяще та мир задля миру, без турботи за наслідки, — „суперяструби' 'сприяють теж відкликанню всіх військ із В'єтнаму, але створення могутньої „фортеці Америки" з великим арсеналом ракетної та всякої іншої зброї. З свого боку Ніксон вказував на величезну відповідальність, що її має Америка, як атомова суперпотуга. Він застерігся проти того, щоб виректися перегонів у збросніі, поки СССР далі поспішно зброїться. Він звернув увагу, що вже тепер Совєти мають трикратно більше далекосяжних ракет, як Америка, і можуть перевищити Америку числом атомово-підводних човнів. Президент висловився теж проти відкликання війська з Европи, якщо не зробить цього Москва. Він признав, що коли б Бюро Ґаллупа перевело опити, то напевне велика більшість опитуваних заявилась би і за негайне закінчення війни у В'єтнамі і за відкликання двох чи трьох дивізій з Европи, але вислідн опитувань не можуть визначувати закордонної політики держави. Америка не може залишитись тільки економічною суперпотугою, бо вона втратила б ту потужність, коли б опинилася слабшою мілітарно. Совєти і Комуністичний Китай певне не хочуть також війни, але за своєю філософією є експансіоністичними державами. Проте існування Америки з її могутньою збройною силою і економікою примушує ті експансіоністичні країни думати реалістично, себто примушує їх до переговорів з Америкою. Америка — говорив Президент — вела в цьому сторіччі чотири війни без ніяких для себе територіяльних чи економічних користей. Весь світ знає, що й тепер Америка нікому не загрожує. Але мир залежить від переконання малих і слабих країн, що Америка стоїть на сторожі волі. Екстремні настрої в американському суспільстві Ніксон пояснює фактом, що власне ідеалізм американців диктує їм нетерпеливість: коли має статися щось добре, то хай станеться якнайскоріше. Не можна думати тільки про внутрішні справи країни серед таких складних відносин у світі, як вони є тепер. — Президент Ніксон погодився, щоб Золцберґер робив записки з своєї розмови з ним та не хотів після того перечитувати їх і дозволив Золцберґерові оприлюднити

Варшава твердить, що в радіо „Вільна Европа" працював її шпигун

Варашава. — Польська пресова аґенція (ПАП) подала до відома, що вона відрядила на „працю" у мюнхенському радіо „Вільна Европа" офіцера польської комуністичної розвідки, який і працював там протягом кількох років, ознайомлюючись з діяльністю польського відділу цього радіо. Звідомлення цього шпигуна польський уряд плянує вже незабаром опублікувати. В повідомленні ПАП сказано дослівно: „В понеділок — тобто 8 березня ц. р. — вернувся додому офіцер польської розвідки, службовець міністерства внутрішніх справ, здійснивши у Мюнхені доручене йому спеціяльне завдання. Аж до дня свого повороту він працював протягом багатьох років у польському відділі т. зв. Радіо Вільна Европа. Польська суспільність буде поінформована в подробицях про його діяльність в найближчих днях з допомогою преси, радіо і телевізії". У зв'язку із цим представник Радіо Вільна Европа у Мюнхені заявив, що його керівництво перевірило увесь персонал і ствердило, що є деякі дані на те, що один із службовців цієї установи не прийшов у понеділок до праці. Радіо Вільна Европа висилає свої передачі до країн Середньої Европи, головно Польщі, ЧСР та Угорщини і здогадно користується матеріяльною підтримкою американського уряду.

Чу Ен-лай і два китайські ґенерали відвідали Північний В'єтнам

Гонґ Конґ. — До Пейпінґу вернувся у понеділок 8-го березня ц.р. комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай з чотириденної візити в столиці Північного В'єтнаму Ганою. Він їздив туди на запрошення північно-в'єтнамських комуністів, очоливши делеґацію, зложену з сімох високих цивільних і військових осіб Комуністичного Китаю. Були між ними й два генерали, члени китайського Політбюра, як також фахівці воєнного виряду. Про хід і вислід їхніх нарад з північно-в'єтнамськими проводирями нічого не подано до преси, за винятком маніфестаційних пропаґандивних промов з заявами приязни й солідарности в боротьбі проти „американських імперіялістів і аґресорів". На летовищі під Ганоєм вітали і прощали комуно-китайських відвідувачів прем'єр Північного В'єтнаму Фам Ван Донґ, партійний шеф Ле Дуан, військовий міністер Во Нґуєн Джіяп і міністер закордонних справ Нґуєн Дю Трінь. У зв'язку з тими відвідинами відновились в західній пресі здогади щодо можливої інтервенції Комуністичного Китаю у В'єтнамській війні з підтримкою Північного В'єтнаму, але загально припускають, що китайські комуністи обмежаться до посиленої допомоги Північн. В'єтнамові зброєю та всякими доставами та не вишлють своїх „добровільців".

Сімас Кудірка ув'язнений, його будуть судити за „зраду батьківщині"

Москва. — Згідно з одержаними тут із достовірних джерел інформаціями, литовський моряк Сімас Кудірка, що пробував 23 листопада мин. року втекти із корабля „Советская Літва" і що його команда американського катера віддала в совєтські руки, перебуває тепер у тюрмі і проти нього ведеться слідство з обвинуваченням у „зраді батьківщині". Після побиття і брутального затягнення Кудірки на совєтський корабель, його перевезено до Литви і його жінка могла тільки раз його відвідати перед Новим Роком і з того часу не має про нього ніяких вісток. В еміґраційних литовських колах твердять, що його вже розстріляно. Згідно з теперішніми повідомленнями, перевезений до тюрми Сімас Кудірка пробував протестувати проти ув'язнення з допомогою голодівки. В помешканнях 50 його рідних і приятелів у Клайпеді проведено ревізії і багатьох із них переслухowано. Обвинувачують Кудірку за параграфом 64-А кримінального кодексу, тобто за „зраду батьківщині" і йому загрожує кара смерти. В січні цього року був суджений за спробу викрадення літака і втечі до Швеції інший литовець Вітавтас Самокайтіс і засуджений до кари смерти, але потім „помилуваний" на 15 років ув'язнення в таборах суворого режиму. В жовтні минулого року два литовці — Пранас Бразінкас-Корейво і його син Альґідрас захопили совєтський літак, що летів до Туреччини, вбиваючи при цьому стюардесу. Турецький уряд покищо відмовився їх видати в совєтські руки з огляду на політичні мотиви їхнього вчинку. З усіма цими фактами пов'язують виступ провідника компартії Литви Антанаса Снєчкуса під час недавнього з'їзду цієї партії із згадкою про те, що „останнім часом мали місце акти зради батьківщині ,як також намагання політично й морально здеправованих людей, усяких кримінальних злочинців здійснити такі злочини". Снєчкус ствердив, що допомагали в цьому литовським „злочинним елементам" провідники „реакційної литовської еміґрації", представляючи цих „злочинців", як героїв.

Американська преса інформує про акції українців-католиків

У зв'язку з виступами українців-католиків, в ділянці змагань за патріярхальний устрій УКЦеркви, американська преса почала приділювати більше уваги цим проблемам.

Столичний „В а ш ингтон Пост" з 27-го лютого 1971 р., наприклад, повідомив про кії новоствореного студентського Ад Гок Комітету, який „стремить до встановлення самоуправи для українського католицького обряду і Патріярхату". Згадується про протест студентів із ЗСА і Канади проти форми призначення на єпископа о. прелата Івана Стаха — без узгіднення цього з правлячими колами Української Католицької Церкви, через що студенти п о с л а л и листа-протеста до Ватикану. Вашингтонський щоденник „Івнінґ Стар" з 2-го березня приніс вістку про те, що священики Української Католицької Церкви у Вашингтоні заплянували прохати новопризначеного єпископа-помічника Івана Стаха, аби він не прийняв тієї номінації, бо її не затвердив Верховний Архиєпископ УКЦеркви Кардинал Йосиф Сліпий. Українське католицьке духовенство у Вашингтоні попрохало, щоб у цій справі його делеґацію прийняв Апостольський делеґат Луїджі Раймонді у Вашинґтоні, але жадної відповіді не одержано. Газета інформує також, що „Українська Церква є найбільшою з усіх церков Східнього обряду, з яких багато добилися визнання ,автономії від Ватикану". Ця сама вістка, що її передала Релігійна Пресова Служба, появилася і в багатьох інших американських газетах.

Піттсбурзькі часописи теж звернули увагу на справу Патріярхату для УКЦеркви „Піттсбурґ Пост Ґазет" з 27 лютого у вістці „Українці-католики послали петицію до Ватикану" інформувала, що „завтра тут мають зібратись українці-католики, щоб схвалити й вислати петицію до Ватикану, аби їх більше не трактували там як „католиків другої кляси". Газета зацитувала заяву о. Василя Джиджори: „Идеться про самозбереження. Наші церкви гинуть", — сказав парох української католицької церкви св. Юрія в Нортсайді. В замітці розповідається про запляновані молитви у всіх 18 місцевих церквах українського католицького обряду на інтенцію успіху інтервенції в Римі, про змагання за Патріярхат для УКЦ, про переслідування вірних в Україні та про 78-річного Верховного Архиєпископа УКЦеркви, Мученика й Ісповідника

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Ню Йорку відбулося відкриття великої ретроспективної виставки Я. Гніздовського

Ню Йорк. — В понеділок 8 березня ц.р. тут у ґалерії Об'єднаних Американських Артистів (Associated American Artists) при 663 П'ята Евню (між 52-ою і 53 Схід вулицями) на сьомому поверсі відбулося з участю багатьох десятків відвідувачів — українців та американців — відкриття великої виставки дереворізів відомого українського маляра і графіка Якова Гніздовського. Охоплює виставка шістдесят і шість дереворізів, виконаних мистцем в 1950-1970 роках, і триватиме до 27 березня включно. У гарно виданому з багатьма репродукціями майстерно виконаних дереворізів Якова Гніздовського каталогу виставки, сказано у вступному слові, що визнання американських мистецьких установ і кіл, він здобув уже в 1950 році, коли один із його дереворізів виставлених в Інституті Мистецтва у Міннеаполісі здобув нагороду Метрополітального Музею в Ню Йорку. Далі подано, що перше 10-ліття в ЗСА маестро Гніздовський найбільше займався малюванням, скульптурою й керамікою, але з 1960 р. звернув увагу головно на дереворізи. Тепер твори Якова Гніздовського можна

Яків Гніздовський

побачити в багатьох найкращих колекціях в ЗСА, Канаді, в Европі і в Африці. В „Каталозі" подано також декілька голосів мистецтвознавців і критиків про цього видатного українського мистця.

Яків Гніздовський живе на околиці Ню Йорку, одружений з дочкою старшини УГА й Армії УНР Стефанією Кузан з Франції, подружжя має донечку. Виставка праць маестра Якова Гніздовського з рамени Об'єднання Американських Мистців є визначною культурною подією в американсько-українському мистецькому житті.

Здано до друкарні книжку про д-ра Луку Мишугу

У видавництві „Свобода" здано до друкарні книжкку „Д-р Лука Мишуга, його життя і творчість". Книжка має три частини: 1. Д-р Лука Мишуга про себе, 2. Інші про д-ра Луку Мишугу та 3. Вибрані промови, доповіді і статті д-ра Мишуги. Перша частина охоплює такі автобіографічні праці д-ра Мишуги, як: „Я і мій Стрийко Олександер Мишуга" (сконденсована стаття-спогад з книжки: „Олександер Мишуга — мистець і людина"), „На Волині" — автобіографічна праця про участь д-ра Мишуги в українському державному будівництві під кінець першої світової війни, „Спомин декадента — де Гудсон, а де Дунай" — також автобіографічна, при цьому дотепна праця д-ра Мишуги з ювілейного збірника віденської „Січі": „Над синім Дунаєм". До другої частини належать статті: д-ра Володимира Трембіцького — „Д-р Лука Мишуга — представник Галицької Держави у Вашингтоні", д-р Володимира Душника — „Д-р Лука Мишуга і українська визвольна справа в Америці", проф. Романа Придаткевича — „Д-р Лука

Д-р Лука Мишуга

Мишуга — подвижник і меценат української музичної культури в Америці", проф. Кларенса Меннінґа — „Моє знайомство з д-ром Мишугою" та А. Драгана „Дев'ять років з д-ром Мишугою у „Свободі" і „Останні дні д-ра Луки Мишуги" того ж автора. У третій частині будуть надруковані — переважно вперше — вибрані доповіді і промови д-ра Луки Мишуги та деякі з його найбільш х а р а к т е ристичних статтей. На початку книжки коротке „Вступне слово" Романа Слободяна, колишнього головного касира і тепер почесного члена Головного Уряду УНСоюзу, довголітнього приятеля д-ра Луки Мишуги та завідателя його спадщини, коштом якої книжка появиться. Книжка передбачена на приблизно 400 сторінок друку стандартного формату і буде ілюстрована. Зредаґував її А. Драган, літературна редакція Вячеслава Давиденка. Книжка появиться друком ще цього року.

Українська громада у Вашингтоні віддасть поклін Кобзареві України цієї неділі і в наступну суботу

Вашингтон. — Цієї неділі, 14-го березня, і в наступну суботу, 20-го березня, Український Конгресовий Комітет Америки і місцева Українська Громада віддадуть поклін кобзареві України Тарасові Шевченкові, величний пам'ятник якого стоїть на публічній площі в цій столиці Америки. Урочистості цієї неділі відбудуться біля цього пам'ятника і почнуться о год. 3-ій по полудні. Церемонію відкриє коротким словом голова місцевого Відділу УККА д-р С. Курилас. Святочне слово в українській мові виголосить Владика Марко, Єпископ УПЦеркви, а в англійській мові президент УККА проф. д-р Лев Добрянський. Шевченкові слова рецитуватиме Інна Колос і опісля відбудеться покладення вінків біля пам'ятника. В церемонії покладення вінків візьмуть участь: Владика Марко в супроводі о. митр. прот. Ю. Гулея, настоятеля української православної парафії св. Апостола Андрія у Вашингтоні, та членів Ради Митрополії УПЦ д-ра К. Варварова і В. Кулія від Української Православної Церкви в ЗСА; о. д-р В. Мзкух, ректор українського католицького семінаря у Вашингтоні, від Української Католицької Церкви в Америці; проф. д-р М. Степаненко, віце-президент Української Народної Республіки, від Українського Державного Центру в екзилі; проф. д-р Лев Добрянський та мґр А. Чорнодольський від УККА; молодечі організації Пласт і СУМА та мґр Б. Ясінський, голова Об'єднання Українців у Вашингтоні та д-р С. Курилас, голова Відділу УККА, від місцевої Української Громади. Церемонія закінчиться співом Шевченкового „Заповіту".

Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні

В суботу, 20-го березня, о год. 6-ій вечора в авдиторії Реґіна Гайскул у Гаятсвілл відбудеться Шевченківський Концерт, влаштований заходами Об'єднання Українців Вашингтону.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ ВШАНУЄ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філядельфія. — В авдиторії Бенджемин Франклин при Брод і Ґрін вулицях у суботу 13- березня, з ініціятиви Відділу УККА, відбудеться вшанування пам'яті геніяльного поета України Тараса Шевченка. Початок Академії о год. 7 вечора. В програмі — виступи окремих мистців слова й пісні та хорового ансамблю „Червоні маки", а доповідь про Кобзаря виголосить д-р Петро Стерчо.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джирзі Сиіі, Н. Дж. — Цієї неділі 14 березня українська громада в Джерзі Сиіі вшанує пам'ять геніяльного поета - революціонера Тараса Шевченка, зібравшись о 4-й г. по полудні у великій залі Укр. Народного Дому при вулиці Фліт. Свято відбудеться з ініціятиви Відділу УККА, головою якого на нову каденцію було одностайно переобрано відомого громадського діяча д-ра Євгена Котика. Святкову промову виголосить проф. Василь Завітневич з Ню Йорку. В мистецькій частині виступить найбільший в Америці український дівочий хор — 80 осіб „Євшан Зілля", під керівництвом молодого диригента Бориса Садовського, при фортепіяні Володимир Білинський, адміністратор хору Євген Наконечний. З деклямацією поеми Кобзаря виступить молода рецитаторка Ганнуся Дидик, а також учні Школи Українознавства.

ПРЕМ'ЄРА ТРУДО ЗАПРОШЕНО НА 10-ИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Згідно з рішенням Президії Комітету Українців Канади вислано формальне запрошення до ВДост. П. Е Трудо, запрошуючи його до участи в 10-му Конґресі Українців Канади, що відбудеться у Вінніпеґу 9, 10 і 11 жовтня ц. р., в характері почесного гостя і головного промовця на конґресовому бенкеті.

Рівночасно рішено запросити в характері почесного гостя цього 10-го Конґресу — Достойного д-ра С. Воробця, Губернатора Саскачевану, який є першим українцем Канади, що займає цю почесну позицію високого довір'я з номінації прем'єр міністра Трудо.

ПРОВІД УНДО В ЗСА

Виборча Комісія в особах Омеляна Дерія, Семена Михайлищина і Антона Траски інформує, що переведено кореспонденційним шляхом вибори нової верхівки Українського Національно-Демократичного Об'єднання в Америці. У голосуванні взяло участь 40 осіб. В його висліді Крайовий Комітет УНДО в ЗСА становлять: Дмитро Кузик — голова, Василь Жовнір — заступник, Евген Перейма — секретар, Роман Криштальський і Михайло Хроновят — члени. Контрольна Комісія — Роман Барановський, Осип Утриско і Микола Яремко. — Попередніми головами УНДО в ЗСА були покійні вже Василь Мудрий і Іван Шепарович.

„УКРАЇНА НА ПОРОЗІ 2 000 РОКУ"

Ню Йорк. — В Українському Інституті Америки відбудеться заходами Т-ва Українських Інженерів Америки дискусійне засідання на тему „Україна в 2000 році", в суботу 13 березня, о год. 6-ій вечора. Виступатимуть: проф. І. Вовчук, проф. Г. Костюк, д-р О. Федишин, д-р Б. Олесницький, інж. С. Процюк, від українського організованого студентства — п-а Квітка Семанишин. Координатором під час дискусії буде інж. М. Корчинський, організатором інж. З. Салевич. Після дискусії — гутірка при чаю.

БОРИС РЖЕПЕЦЬКИЙ ДОПОВІДАТИМЕ ПРО ПАРИЗЬКИЙ ПРОЦЕС 1926 РОКУ

Ню Йорк. — Комісія УВАН у ЗСА для вивчення історії українсько-жидівських взаємин влаштовує в суботу 13 березня ц. р. наукове засідання з доповіддю Бориса Ржепецького п. н. „Паризький процес 1926 року". Почнеться засідання о год. 6-ій вечора в приміщенні УВАН при 206-ій Вест 100-а вул. в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Діялог і людолови

Не тільки в Москві, але й у комуністичній Варшаві та в комуністичній Празі відбуваються більш чи менш секретні переговори між провідними дипломатами католицького Ватикану і представниками комуністичних режимів. Провадив такі розмови у Москві з керівниками совєтського уряду папський „міністер закордонних справ", архиєпископ Касаролі з метою добитися бодай мінімальної релігійної свободи для вірних Католицької Церкви на терені Совєтського Союзу. У Варшаві відбулася перша за останніх вісім років офіційна зустріч голови Католицької Церкви в Польщі, її примаса кардинала Стефана Вишинського з прем'єром польського комуністичного уряду Пйотром Ярошевичем. Темою розмови було покращання взаємин між Церквою й державою і навіть справа відвідин Папи Павла VI у Польщі в травні або в серпні цього року. Водночас із цим повідомлено з Праги, що там конферував з режимом Гусака спеціяльний висланець Ватикану монсеньйор Джованні Челі, голова ватиканської Ради для публічних справ Церкви. В політичних колах пов'язують його розмови з місією архиєпископа Касаролі у Москві.

Відбуваються всі ці розмови й зустрічі після довгих підготовних заходів з обох сторін і, без сумніву, також з ініціятиви совєтського режиму, для якого діялог з Ватиканом потрібний для таких чи інших тактичних цілей. З другого боку, в основі готовости ватиканських кіл вести такого роду діялог з представниками атеїстичних комуністичних режимів лежить напевно переконання, що з допомогою започаткованих теж відвідинами московських офіційних осіб у Ватикані розмов і зустрічей можна буде полегшити становище й долю Католицьких Церков і їх вірних в комуністичних країнах.

Якихось видатніших успіхів усі ці секретні розмови досі не дали. Ні совєтський, ні інші комуністичні режими не квапляться з такими чи іншими концесіями. Вони як звичайно, хочуть виграти на часі й утверджувати у світі переконання, що керівники комуністичних режимів схильні визнати свободу віри для християнських Церков і їхньої активности поза залізною заслоною. Проте, знаючи цілі й тенденції московського комунізму, можна бути певним, що Москва і її підручні не зречуться своєї мети — безоглядного знищення релігії у християнських Церков і на ніякі поступки в цьому не підуть. Характеристичним прикладом для дійсного ставлення Москви до Католицької Церкви може бути недавня спроба „заінтересованих" у самому ж таки соборі св. Петра у Ватикані совєтських аґентів - людоловів викрасти заманеного ними туди угорського комуністичного дипломата — втікача Йосефа Шалля. Не спинили московських людоловів перед спробою цього викрадення ні саме місце — найбільша й головна у світі християнська святиня, ні навіть факт започаткованого „дружнього діялогу" між Ватиканом і Москвою. Підступні методи Москви в цьому випадку такі ж достоменно, як були колись за московських царів Івана Грозного, Петра Першого і їхніх наступників.

Сумне свято

Здається, всі народи світу пройшли в сиву давнину через період розвитку людства, відомий під назвою матріярхату. Але мати була, є й буде головною опорою в родині. Розвиток техніки й промисловости поволі відсував жінку від всебічної участи в житті країн і спільнот, звужував коло її зацікавлень. Усталились погляди, що не кожну працю може виконувати жінка, а якщо мусить десь працювати, і часом дуже важко — то повинна діставати меншу платню. Така несправедливість ще й донині подекуди існує, і жінки справедливо домагаються повних людських прав.

Не чути голосів-вимог лише в країні „перемігшого соціялізму", в СССР. Там жінки воліють мовчати, щоб не потрапити десь на заслання, а жити в родині й по змозі виховувати дітей. За важку працю на колгоспних полях, за натруджені руки біля заводських машин, на будовах і шляхах жінки в Совєтському Союзі дістають так же мало, як і їхні чоловіки чи брати. Жінка в СССР постійно стурбована: нестачею грошей в родині, долею своїх дітей, браком потрібних речей, широко розповсюдженим і в Україні пияцтвом, відсутністю вільного часу для родини, для найменших. Тим часом режим забирає й найменших до ясел і садочків, де до них у багатьох містах звертаються чужою, російською мовою . . . В таких обставинах національної неволі й економічного визиску і свято не здається святом. Так воно й пройшло, совєтське жіноче свято дня 8-го березня, по всьому СССР.

Встановлений 61 рік тому на міжнародній Конференції жінок-соціялісток у Копенгаґені „День Жінки" режим в СССР обернув у „день міжнародної солідарности жінки-робітниці", надав йому політично-пропаґандивного забарвлення. 8-го березня припало цього року на понеділок, і не важко уявити, як „святково" почували себе мільйони жінок після виснажливого дня праці, а жінки ж в СССР становлять половину службовців і робітників. Московські газети писали того дня про опановану комуністами Міжнародну демократичну федерацію жінок, про „вірність комуністичній партії", про „боротьбу за мир", але пропаґандою родини не нагодуєш, ані сумного серця не потішиш.

В Австралії — драматична зміна уряду

Кенберра. — Керівна Ліберальна партія в Австралії висловила вотум недовір'я своєму членові, прем'єрові Джанові Ґортонові. Сталося це на тайній конференції парляментарних членів тієї партії в минулий вівторок 9 березня ц. р. У тайному голосуванні 33 голоси були „за" довір'я йому і 33 „проти". Тоді головуючий Джан Ґортон заявив, що він бачить, що він не користується повним довір'ям і голосував сам проти себе, перехиливши таким чином формально вислід голосування в користь невдоволених. Опісля таким самим тайним голосуванням обрано на голову партії, себто автоматично на нового прем'єра — міністра закордонних справ Вілліяма МекМегона, а його, Ґортона, обрано на заступника голови. Безпосередньою причиною того засідання була димісія міністра військових справ Малколма Фрейзера, який закинув Ґортонові, що той підтримує опозиційних проти його, Фрейзера, військової політики високих старшин і тому поводиться нельояльно супроти нього, члена австралійського уряду. 60-тирічний Джан Ґортон став прем'єром в січні 1968 року після того, як тодішній прем'єр Геролд Голт втопився, купаючись в морі серед бурхливих хвиль. Новий прем'єр Вілліям МекМегон має 64 роки, є віддавна активним політиком. Австралія є близьким союзником Америки.

Мих. Килимний

ОДНОЧАСНО: СТАЛІН І МАЛЄНКОВ

Куритиба. — Недавно оприлюднені совєтською пресою тези доповіді Олексія Косиґіна на прийдешньому XXIV з'їзді КПСС, треба признати, справили велике враження на дипломатів та журналістів західнього світу. Мова йде про дев'ятий з черги п'ятирічний плян (1971-75), що його має затвердити згаданий вище з'їзд, визначений на 30-те березня. З цього приводу скрізь по цей бік залізної заслони пишеться й говориться, що за 53 роки існування СССР уперше совєтська економіка віддає перевагу розвиткові легкої індустрії, виробництву речей широкого вжитку над важкою промисловістю. Особливо підкреслюється намічуване підвищення платень робітникам, колгоспникам та нижчому шарові трудової інтеліґенції. А далі зазначається про збільшення державних інвестицій у ділянки охорони здоров'я, культури, науки і в побутове обслуговування людности.

Все це, читаємо в „О Естадо де Сан Павло", „не має прецеденту" в совєтській практиці і „внесе доосновні зміни" в життя народів СССР, бо кремлівські лідери „нарешті зрозуміли", що звичайні громадяни СССР також хочуть добре заробити, досита наїстися, як слід одягнутися, мати гарні меблі, мотоцикли, автомобілі...

Справжній відьомський шабаш довкола запроєктованого дев'ятого п'ятирічного пляну зчинила совєтська преса, підкреслюючи „незмірну перевагу" соціялістичної системи економіки над капіталістичною, „життьовий проґрес" в СССР і „занепад" на Заході.

Для попереднього обговорення новий п'ятирічний плян „спущено" також на партійні з'їзди „союзних республік", а для ще більшої популяризації та доведення його „до свідомости кожної працюючої особи" мобілізовано сотні тисяч аґітаторів. Отут, у цьому пропаґандивному шалі, на наш погляд, і криється вся безпідставність обіцянок керівництва КПСС.

Якби справді кремлівські ватажки вирішили покінчити з народними злиднями, піднести матеріяльний рівень населення, то все це могло б зробити без зайвих витрат на пропаґанду, на умовляння людей, що так усе буде, як написано в пляні, що партія обов'язково виконає свої обіцянки.

А підсовєтському громадянинові є чого не довіряти. Адже в ділянках поліпшення життя звичайних громадян досі, за минулих вісім п'ятирічок, не виконано жадної партійної обіцянки. То чи не буде те саме і в п'ятирічці дев'ятій? Або ось, чого напевно ніхто не забув: хвалькуватий Хрущов не раз казав, що до 1970-го року Совєтський Союз „в усьому пережене Америку, зокрема в матеріяльному рівні населення". Насправді ж вийшло так, що Совєтський Союз до 1970-го року в усьому ще більше відстав від Америки, а совєтський фабричний робітник фактично заробляє в шість разів менше від американського, щождо заробітків колгоспника і фармера, то тут просто тяжко зробити якесь порівняння.

Проголошення такої привабливої п'ятирічки на 1971-75 р.р. викликане кількома важливими причинами. Коротенько скажемо про кожну з них.

XXIV з'їзд КПСС мав відбутися майже рік тому. Тоді він не відбувся, і його відклали на 30 березня 1971-го року. Чому? З сьогоднішньої перспективи видно, що кремлівській „трійці", а особливо Брежнєву йшло бодай про часткове привернення сталінщини для запровадження „залізної дисципліни", як казав він на попередньому з'їзді КПСС, а потім вже виразно підкреслив на недавньому з'їзді комсомолу. Московські верховоди прийшли до висновку, що без ломаки, без диктатури і найсуворішої контролі центру комунізм в СССР випустить з себе останній дух. Найменші вияви лібералізації режиму негайно приводять до активізації опозиційних елементів, а далі й до зміцнення та поширення їх впливів на населення. Але минулого року ґрунт для привернення сталінщини ще далеко не був сприятливий.

І ЦК КПСС не марнує часу. Нагінки на письменників, науковців, мистців щораз більше загострюються. В промисловості та сільському господарстві знову запроваджують стахановщину. Посилились протижидівські акції. І нарешті — у передз'їздівському періоді дійшло до одвертого вихваляння Сталіна, в чому особливо стараються військовики, навіть такі, що їх Сталін не гладив по голові, наприклад, маршал Жуков.

Зворот до сталінщини сприймається серед широких мас явно вороже. При безперервній боротьбі за владу в Кремлі такий зворот не міг віщувати нічого доброго для „трійці", для Брежнєва особисто, бо противна сторона (скажімо, Шелепін та його прихильники) могла б певною мірою використати невдоволення населення для своєї перемоги. Це примусило Брежнєва шукати популярности серед населення. Найбільш ефективний для цього спосіб — приобіцяти йому „золоті гори", тобто оту саму дев'яту пропаґандивну п'ятирічку.

Взагалі проголошувана п'ятирічка не являє собою ніякої „нової ери" в совєтській економіці, як пишуть на Заході. По смерті Сталіна Ґеорґій Малєнков, який на короткий час очолив був уряд Совєтського Союзу, щоб здобути популярність та побороти інших претендентів на диктаторське становище, теж робив головний наголос на розвитку та розбудові легкої і харчової промисловости, а так само сіль-

(Закінчення на стор. 4-ій

ЗАХАЛЯВНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК" ПРО ПІДГОТОВУ РОЗПРАВИ НАД В. МОРОЗОМ І ПРО ПРОТЕСТИ ПРОТИ ЙОГО АРЕШТУ

(1)

У розісланих для преси надзвичайних повідомленнях Української Інформаційної Служби „Смолоскип" подані на основі поширюваного тепер в Україні третього випуску захалявного журналу „Український Вісник" вичерпні інформації про те, як підготовляли органи КҐБ арешт молодого українського історика Валентина Мороза, що його у висліді проведеного над ним суду в листопаді 1970 року засуджено на дев'ять років ув'язнення, а також про реакцію і протести в Україні, що їх викликали незаконні репресії супроти українського науковця й інших діячів української культури.

У вступі до надісланих матеріялів УІС „Смолоскип" інформує:

Вістка про поновний арешт Валентина Мороза 1 червня 1970 року блискавично рознеслась по цілій Україні. Численні протести, листи, заяви й петиції до різних органів влади УССР були вислані від представників українських письменників, інтеліґенції, селян, студентів, робітників. Не зважаючи на цю протестаційну акцію і апель дружини Валентина — Раїси, який вона вислала 8 жовтня 1970 року до першого секретаря ЦК КПУ П. Шелеста, прокурора УССР Глуха і голови КҐБ при Раді Міністрів УССР Федорчука, суд все ж відбувся. Він був закритий і тривав 17 і 18 листопада.

В. Мороза звинувачено в основному за написання і розповсюдження „Репортажу із заповідника ім. Берії". Згідно з висловлюванням очевидців, переважно свідків, В. Мороз признався в авторстві „Репортажу". Суддям він сказав: „Те, те і те я написав. На всі інші запитання відповідати не буду". Протягом цілого суду В. Мороз держався мужньо і гідно.

Згідно з найновішими вістками Мороза засудили на 5 років тюрми, 4 роки таборів суворого режиму і 5 років виселення поза межі України.

У повідомленні про суд над Морозом, яке наспіло з України, між іншим говориться:

„Ніч із 17 на 18 листопада провів В. Мороз у приміщенні суду. Були, мабуть, побоювання в організуванні спроб його викрасти або влаштувати овації під час виведення з суду... Валентина Мороза приведено в приміщення суду під автоматами. До людей, які стояли перед судом, він звернувся піднятими уверх кулаками обох рук, що нагадувало постать Шевченка із відомої картини Опанаса Заливахи.

„Під час процесу зроблено небувалі в останніх роках на Україні заходи органів безпеки в таких випадках. Майже без винятку всі українці Івано - Франківська і Львова, у яких хоча б в малій мірі передбачалася можливість організувати якісь протиакції, були під постійним наглядом сексотів. Крім максимальної готовости всіх місцевих кадрів безпеки, на ці дні наїхала їх велика кількість з інших міст, щоб можна було оперативно придушити кожний можливий випадок опозиції.

„Ще перед судом попереджали працівники КҐБ окремих людей: або брати участь під дверима приміщення, де відбувався процес, — і тоді рахуватися із звільненням з роботи, або забиратися геть. Більшість вибрала все таки перший варіянт (напр., Грицько Чубай, Опанас Заливаха).

„Громадськість Львова і Івано - Франківська відповіла на цей закритий процес великою кількістю особистих і групових протестів, звернених до відповідних державних органів.

„Крім такої реакції на ув'язнення В. Мороза є інша, напр., двоє відомих львівських поетів (Ігор Калинець, Грицько Чубай) присвятили свої нові збірки засудженому.

„Сам Валентин настроєний оптимістично (принаймні таке робив враження) і висловився, що вірить у зміни, які мали б за наслідок і те, що свій строк — 9 років йому не доведеться прожити там, де це йому присудив закон „найдемократичнішої" конституції і „найпроґресивнішої країни світу..."

На суд В. Мороза було покликано багато свідків, а серед них також відомого письменника Бориса Антоненка - Давидовича, Івана Дзюбу, Вячеслава Чорновола, які відмовилися давати будь - які свідчення.

Третє число захалявного журналу „Український Вісник", яке появилося в жовтні 1970 р. на Україні і яке є в посіданні „Смолоскипа", багато місця присвячує обороні В. Мороза громадянством України перед відбуттям суду. В цьому випуску „Українського Вісника" опубліковано такі листи й заяви в обороні В. Мороза:

1. Заява прокуророві Івано - Франківської области, яку підписали громадяни села Космач Олена Книщук, Ганна Бербекичук, Юрко Линдюк, Анна Сенчук, Дмитро Клапцуняк, Василина Поляк, Петро Поляк.

2. Заява з 17 червня 1970 р. Оксани Я. Мешко (Київ) голові Президії Верховного Совєту УССР О. П. Ляшкові, голові КҐБ В. Нікітченкові, депутатові Верховного Совєту УССР Б. Патонові.

Лист Івана Дзюби, Івана Світличного, Зиновії Франко, Вячеслава Чорновола, Євгена Сверстюка голові СПУ, депутатові Верховного Совєту УССР О. Гончареві.

4. Лист Михайла Косова (Львів) голові СПУ О. Гончареві.

5. Лист Михайла Осадчого з 7 липня 1970 р. О. Гончареві.

6. Лист Василя Стуса з 28 липня 1970 р. до ЦК КПУ і до КҐБ при Раді Міністрів УССР.

7. Заява голові Ради Міністрів УССР, першому секретареві ЦК КПУ, голові КҐБ УССР, головному прокуророві УССР — Ірини Стасів, Ігоря Калинця, Людмили Шереметьєвої, Марії Качмар - Савки, Стефанії Гулик, Олени Антонів, Ярослава Кендзьора (всі зі Львова), Ніни Строкатої (Одеса), Юрія Шухевича (Нальчик).

8. Лист Раїси Мороз, дружини Валентина, з 8 жовтня 1970 р. до першого секретаря ЦК КПУ П. Шелеста, прокурора УССР Глуха і голови КҐБ при Раді Міністрів УССР Федорчука.

***

В згаданому третьому випуску захалявного „Українського Вісника" (за жовтень, 1970) надрукована стаття п. н. „Готують розправу над Валентином Морозом", в якій широко насвітлено підготову до розправи над Валентином Морозом і перебіг та обставини його поновного арешту в червні 1970 р. Названу статтю передруковуємо повністю, як документ здійснюваних в Україні режимних репресій.

„1 червня 1970 року в Івано - Франківську каґебісти знову заарештували українського громадського діяча, історика і публіциста Валентина Мороза. Ім'я Валентина Мороза відоме українській громадськості, тому тільки коротко нагадаємо про його життьовий шлях.

Народився Валентин Якович Мороз 15 квітня 1936 року в Горохівському районі на Волині у селянській родині. Після школи навчався на історичному факультеті Львівського університету. Скінчивши університет, спочатку вчителював у рідному районі, а потім викладав історію у Луцькому та Івано-Франківському педагогічних інститутах. Готував кандидатську дисертацію про революційну боротьбу пролетаріяту і селянства Західньої України проти польської буржуазної влади.

1-го вересня 1965 року Валентин Мороз був заарештований в Івано - Франківську і відправлений для слідства у Луцьк. Йому інкримінували „антирадянську пропаґанду й аґітацію з метою підриву чи ослаблення радянської влади" (ст. 62, ч. 1. КК УРСУ) за читання і розповсюдження самвидавівських статтей і закордонних видань (книги І. Кошелівця „Сучасна література в УРСР", статтей „З приводу процесу над Погружальським", „Відповідь матері В. Симоненка" і ін). Дезорієнтований несподіваним арештом і методами слідства, В. Мороз підтверджував свідчення ряду осіб і частково визнавав наявність у своїх діях складу злочину. Але поглядів своїх він не зрікався і на суді в Луцьку в січні 1966 року (суд був відкритий) їх обстоював. Був засуджений на чотири роки позбавлення волі в таборах суворого режиму і відправлений у Мордовію. В ув'язненні активно протестував проти свого засудження і проти дій тюремників, і за це його неодноразово карали. Тому В. Мороз пробув у табірній зоні лише кілька місяців, а решту часу — у закритті по штрафних ізоляторах, „бурах" та тюрмах.

В ув'язненні остаточно склалася система переконань Валентина Мороза. Це відбилося у переданому ним на волю публіцистичному творі „Репортаж із заповідника імени Берії" (датовано 15 квітня 1967 року), який широко розповсюднився в українському і російському „Самвидаві".

(Далі буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОМИНУЛИ ПИСЬМЕННИКІВ

У „Свободі" з 5-го березня на першій сторінці надруковано комунікат „У 100-річчя народин великої дочки України". Комунікат повідомляє про те, що Секретаріят СКВУ для вшанування Лесі Українки „покликав до життя Почесний Комітет, до якого увійшли представники українських наукових, літературних, мистецьких та громадських установ..."

Серед членів Почесного Комітету названо прізвища видатних представників нашого наукового світу та громадських організацій, але немає ніякої згадки про будь - яку літературну чи мистецьку установу. Зокрема вражає факт відсутности у Почесному Комітеті представника Об'єднання Українських Письменників „Слово" — організації, яка гуртує коло 150 працівників української літератури.

Невже серед нашого громадянства ніколи не настане той час, щоб — за словами Лесі Українки — „пісня і слово були в шанобі в міцних сього світу" і щоб „не тільки на гробі складались поетам вінки"?

Марта Тарнавська
Філядельфія

ПРО „ЛІКАРСЬКИЙ ДОВІДНИК"

Сердечно дякую за надіслану книжку д-ра Михайла Данилюка „На медичні теми". Переглянула її і хочу тут сказати таке: 1. Книжка дуже гарна, має чудову обкладинку; 2. Написана вона простою, всім доступною мовою і саме про те, що кожний повинен знати;; 3. Англійсько - український словник також гарний, дуже корисний і зрозумілий.

На мою думку, таку книжку мусіла б мати кожна українська родина. Ще раз дякую.

М. Вілшінська
Чикаґо

Любов Дражевська

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КЕДРОВСЬКОГО

(3)

У перші роки еміґрації, на свіжу пам'ять, Кедровський написав, за його висловом „записки" про події 1917-19 років. У 1920 і 30-их роках друкував їх в українських часописах у ЗСА та Канаді, найбільше в „Свободі". Останніми роками перерobляв та доповнював їх. В 1969 році вийшов перший том його книжки п. н. „1917 рік", що кінчається подіями вересня. Другий том, про події від вересня 1917 року до лютого 1918 року, тепер друкується в „Українському Голосі". Майбутній дослідник з інтересом прочитає обидва варіянти: перший — написаний під свіжим враженням, і другий, де чимало гострих характеристик згладжено і додано думки з перспективи п'ятидесяти років.

***

Книжка „1917 рік" дає багатющі матеріяли про перші місяці Української Революції і допомагає зрозуміти добу й обставини, людей, що робили революцію і будували державу. Вона містить і опис подій, як їх бачив активний їх учасник, і документи, і матеріяли з тогочасної преси; відбиває авторові думки та емоції.

Оповідання починається з перших днів революції, яку Кедровський зустрів у глухому басарабському селі, де його дивізія стояла в резерві на румунському фронті. Дев'ять днів минуло, поки чутка про революцію пробилась через невилазне болото до вояків. А далі події, що в них закрутився Кедровський, полетіли таким швидким темпом, що тепер тяжко уявити ту насиченість, той вир подій, змін і колізій.

Через місяць-півтора після початку революції Кедровський спостерігав нову владу на місцях та вояків у запіллі, коли він із своєю частиною був у поході: переходили з фронту до резерви, на Поділлі. За 21 день пройшли коло 200 кілометрів, ночували та днювали по селах і містечках Басарабії та Поділля. У містечку Оргеї, де стояв запасний полк, всі вулиці були забиті групами розперезаних, розхристаних солдатів, що вели між собою гарячі дебати на тему революції або юрбами блукали по містечку, лузаючи насіння. Такими ж розхристаними були представники совєту солдатських депутатів, з якими Кедровський мав розмову.

У містечку Капрешти Кедровський зустрівся з новою адміністрацією: стражники були в довгих цивільних пальтах із довжелезними старого зразку шаблюками, у деяких на рукавах були червоні пов'язки. Ця нова революційна влада поняття не мала про функції поліційно-адміністративного апарату, а старий апарат був знищений. У селі Атаках над Дністром Кедровський був на мітинґу, де мали обирати місцевого комісара. Кандидати, місцеві люди змагалися серед великого галасу. То були судовий пристав, нотар, жид-маклер і земський начальник. На Поділлі, у селі Верхній Ольчедаїв, В. Кедровський бачив початки нової влади, де головну ролю відігравали вчителі та окремі особи з адміністрації місцевої цукроварні. Але здебільшого спостереження навівали сумні думки. Відчувався початок анархії.

5-го травня, уперше після початку революції, Кедровський у службових справах приїхав до Києва. Перше враження — Київ „ще не розкачався, ще мало видно і чути українців".

Кедровський бував на засіданнях Першого всеукраїнського військового з'їзду, хоч делеґатом не був, бо український національний комітет його частини не знав про з'їзд: у російських газетах про з'їзд не писали, а українські не приходили. Дні з'їзду принесли перелім у житті Кедровського. Він пише, що раніше йому здавалося, що коли кінчиться війна, то українці без боротьби перейдуть до будування свого національного життя. На з'їзді він дізнався про опір збоку росіян до проявів українського зорганізованого життя.

Кедровський став гарячим послідовником Петлюри, що на з'їзді говорив про необхідність творення української національної армії. Як відомо, з'їзд оголосив потребу організації української армії і утворив тимчасовий Український Військовий Генеральний Комітет при Центральній Раді, який мав відати українськими військовими справами і працювати у тісному контакті з Російським Генеральним Штабом.

Через кілька днів Кедровському довелося піти з „Дикої Дивізії", бо начальники хотіли позбутися призвідця у творенні української частини. Приїхавши у відпустку до рідного міста Херсону, Кедровський допомагав творити з місцевого гарнізону українські маршові роти. Робота була перервана офіційним викликом до Одеси, до начальника кулеметного запасового полку, звідки Кедровського свого часу послали на фронт. В Одесі Кедровський зустрів свого давнього знайомого, українського діяча, лікаря І. М. Луценка, що був головою гарнізонної ради. В Одесі теж точилась запекла боротьба за українізацію запасових полків.

Від 940 українців кулеметного полку Кедровський був обраний делеґатом на Другий всеукраїнський військовий з'їзд, що відбувався 5-10 червня ст. ст. На цьому з'їзді, на пропозицію д-ра І. М. Луценка, Кедровський був обраний делеґатом на Другого Військового Генерального Комітету. Як і всі вибрані члени цього Комітету, він став членом Центральної Ради. Був членом партії соціялістів-революціонерів і належав до її ЦК.

Уряд досліджує методи фінансування радіостанцій „Свобода" і „Вільна" Европа

Вашинґтон, Д. К. — Президент Ричард М. Ніксон видав розпорядження відповідним урядовцям, щоб вони простудіювали проблему методики фінансування двох великих, формально приватних, американських радіостанцій: „Свободи", що передає мовами деяких народів Совєтського Союзу, в тому й українською, і „Вільної Европи", що передає на Схід мовами народів країн-сателітів. Обидві радіостанції започаткували свою працю кругло 20 років тому. Формально увесь час вважалось, що вони приватні й дістають фонди на свою діяльність від приватних джерел. Але насправді виявилось, що більшість мільйонів долярів на їхню працю передає Центральна Розвідча Аґенція ЗСА. Деякі сенатори виступили проти такої практики, бо таким чином Конґрес не має вгляду в діяльність тих радіостанцій. Для керівництва обох радіостанцій було вигідно, що формально вони діяли, як приватні установи, бо так було легше відбивати вимоги ССССР, висувані Москвою до Бонну, щоб ті американські радіостанції припинили свою працю на території Зах. Німеччини. Проблему дальшого фінансування обох радіостанцій, в потребі яких ніхто не заперечує, має вивчити 40-членна Комісія Ради Краєвої Безпеки. Ця Комісія провадить свої наради в Білому Домі, під доглядом дорадника Президента, Генрі Кіссінґера. Для утримання персоналу обох радіостанцій та їх праці дотепер видавалось кругло по 30 мільйонів долярів річно.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

П'ятниця, 12. березня ц. р., год. 8. веч.

ІНЖ. Б. ҐЕРУЛЯК — ДОПОВІДЬ:

„Про стару Індію та її культуру"

ДОПОВІДЬ ІЛЮСТРОВАНА ПРОЗІРКАМИ.

ОУА „Самопоміч" — Відділ Ню Йорк

повідомляє своїх членів, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

визначені на неділю, 14-го березня 1971 р. в Домі Укр. Кат. Ветеранів (33 Схід 7-ма вул.), зачнуться — з незалежних від Управи Відділу причин —

в год. 3:30 по пол.

Ню Йорк, 6-го березня 1971 р. УПРАВА ВІДДІЛУ

СОРОК РОКІВ ТОМУ

18 березня 1930 р. конґресмен Френк Брум у Палаті Репрезентантів ЗСА виголосив промову, в якій засуджував спроби імпортувати вугілля з Совєтського Союзу. Він представив нужденне життя робітництва під жорстокою владою комуністичної партії. Закінчуючи свою промову, конґресмен Брум сказав:

„Дозвольте мені звернути увагу Палати на листа, якого я отримав від о. Івана Гундяка, настоятеля української православної церкви св. Юрія в Майнерсвил, Па., у звязку з відомостями, які наспіли з Росії і які ілюструють те, що я сказав про цю „прекрасну" країну совєтів. Я читаю в цьому листі: „Найновіші пресові звідомлення з Харкова, столиці Української Совєтської Республіки, доносять про те, що совєтська влада арештувала архиєпископа Василя Липківського, митрополита на покої, а також п'ять єпископів Української Автокефальної Православної Церкви. Вони стануть перед судом разом з Володимиром Чехівским, головою Церковної Ради, професором Сергієм Єфремовим, видатним українським науковцем, Андрієм Ніковским, членом Української Академії Наук, і ще двадцятьма іншими українськими науковцями і церковними діячами. Обвинувачують арештованих у контрево люції абсолютно безпідставно: вони не пов'язані з жадною політичною чи революційною акцією. Ці невинні провідники релігійного і наукового життя в Україні будуть засуджені на смертну кару, або на ув'язнення в невимовно тяжких совєтських тюрмах, або на виселення до Сибіру чи на Соловки.

Совєтська державна влада розв'язала Всеукраїнську Православну Церковну Раду і Церкву поставила поза законом. Українські святині, а між ними й та, що була збудована св. Володимиром Великим, зруйновані або віддані на безбожницькі клюби магазини збіжжя й інші сховища.

Релігія взагалі руйнується совєтським безбожним режимом, при чому в першу чергу Українська Автокефальна Православна Церква страждає від руїнницького протирелігійного божевілля, що є ознакою совєтського імперіялізму. Її єпископи, священики й вірні вже десять років терплять жорстокі переслідування. Багато їх засуджено на смертну кару, а багато запроторено в тюрми. Навіть у часи татарських і турецьких інвазій Церква України не переживала стільки утисків. Мучеництво Українських Християн можна порівняти з мучеництвом Християнської Церкви в часи Діоклеціяна і Нерона. Нам невимовно гірко, що, як здається, немає такої сили в світі, яка захотіла б стати проти того лютого терору комуністичних ворогів релігії.

В цю чорну годину, коли наша Мати Церква і релігія взагалі розпинаються, ми, члени української православної церкви св. Юрія в Майнерсвил, Па., звертаємось до Вас, як нашого представника в Конґресі, з проханням, подбати, щоб Уряд Сполучених Штатів і зокрема сенатор Вільям Бора (тодішній гострий критик совєтів, прим. перекладача) стали на захист Української Автокефальної Православної Церкви і її Мучеників — Митрополита, єпископів і вірних та всіх українських страдників.

Будемо глибоко вдячні за Ваші заходи в цій справі. Хочемо вірити, що проголошення нашого протесту може бодай частинно причиниться до полегшення незлічених страждань нашої Церкви - Матері і нашого народу під совєтським злочинним правлінням. За Українську Православну церкву св. Юрія в Майнерсвил, Па. о. Іван Гундяк, настоятель, Микола Цалік, предсідник, Лев Шморгун, заст. предсідника, Іван Торик секретар.

(„Українське Православне" Слово" Бавид Брук, березень 1970)

У Києві й Москві відзначили ювілей Лесі Українки „урочистими вечорами"

В день народження геніяльної української поетки і драматурга Лесі Українки, 25 лютого, відбувся в Києві в Театрі опери і балету урочистий вечір, в присутності представників ЦК комуністичної партії УССР, Спілки Письменників УССР та інших спілок, представників ЦК КПСС та великої делеґації з Москви і невеликих кількісно делеґацій з деяких „республік" Совєтського Союзу, представників письменницького світу з країн „соціялістичної співдружности" і малої групи заокеанських „проґресистів". Сцена оперового театру була прикрашена великим, малоподібним до Лесі Українки, портретом і написами: „1871 — 1971", більше написів не було. Того ж дня різні делеґації поклали вінки в Києві перед пам'ятниками: Т. Шевченкові, А. Пушкіну, І. Франкові, М. Лисенкові, — подаємо в такому порядку, як було зазначено в „Літературній Україні" з 2-го березня. Пам'ятника Лесі Українці в Києві не відкрили.

Вечір Лесі Українки відкрив голова Спілки Письменників УССР і голова місцевого „Республіканського Комітету святкування Л. Українки" письменник О. Гончар привітом для всіх зібраних ,після чого оркестра заграла „гимни СССР та УССР". Довгий привіт-промову виголосив голова „Всесоюзного Комітету ювілею Л. Українки", московський письменник-партієць Н. Тіхонов, потім виступав В. Тюрін — службовець Комісії ОН в справах культури ЮНЕСКО, який промовляв українською мовою, сказавши, що ЮНЕСКО вшановує велику дочку українського народу Лесю Українку, однак без конкретних даних про те вшанування. Після них виступали з привітами й короткими промовами: делеґати з Москви, доярки, робітники, письменники, закордонні відвідувачі, „проґресисти" з-за океану, і всі промовці вважали, що вже настала „доба грандіозних перетворень, здійснених батьківщиною Лесі Українки — найпередовішою країною світу Совєтським Союзом", що велика поетка-патріотка була інтернаціоналісткою, соціялісткою, марксисткою і безбожницею.

Після промов було повідомлено, що надійшли багато поздоровчих телеграм на вечір, але їх не зачитували, щоб дати змогу виступити артистам з програмою, в якій виконувались твори Лесі Українки. Змісту мистецької частини того вечора преса не оголосила. Було оголошено, і учасники вечора сприйняли це, як „радісну подію", що в Москві „Виконком Московської ради присвоїв ім'я Л. Українки бібліотеці ч. 268".

У Москві відбувся також „урочистий вечір" на вшанування пам'яті Лесі Українки, з „делеґацією з УССР", яку очолював не голова „Республіканського Комітету Ювілею Л. Українки" О. Гончар, а член ЦК комуністичної партії УССР Ф. Овчаренко.

Вечір відбувся в понеділок 1-го березня й про нього мало хто знав, пропускали за запрошенням, бо на вечорі в „Большом Театре СССР" були присутні Л. Брежнєв та інші члени ЦК КПСС. Головну промову виголосив Н. Тіхонов, згадуючи про Т. Шевченка, промовчуючи І. Франка, та підкреслюючи, що „велике сяйво російської поезії осяяло багато її віршів і поем"...

Святкові збори відбулися в Новограді - Волинському, Луцьку й с. Колодяжному, де колгосп названо іменем Лесі Українки і де біля підніж бюстів Лесі Українки покладено квіти. Мітинґи були короткі, через великий мороз, а потім в клюбах культури відбувались концерти. Делеґацію „проґресистів" з-за океану, до якої належав і Юрій Косач, возили по тих місцевостях, і вони виголошували промови, вихваляючи не тільки Лесю Українку, а й совєтську владу.

В Україні встановлено щорічну дитячу літературну премію ім. Лесі Українки

Київ. — Київські газети в числах з 25 лютого 1971 р., в день народження Лесі Українки, опублікували „Постанову" ЦК комуністичної партії і Ради міністрів УССР про те, що з 1972 р. в Україні буде надаватись „щорічна літературна премія ім. Л. Українки за кращий твір для дітей". Нагороджений автор твору одержить 1 000 рублів, нагрудний знак та диплом. Не можуть бути нагороджені ті ж самі автори повторно, або ж автори, які дістали нагороди так зв. Ленінську та інші премії, в тому й ім. Т. Шевченка, „ленінського комсомолу", „премії ім. Островського". В постанові сказано, що твори для дітей на відзначення премією ім. Лесі Українки можуть висувати організації, товариства, колективи, редакції газет, що вони повинні бути наперед опубліковані та що висунені твори повинні бути обговорювані громадськістю. Нагороджуватись премією ім. Лесі Українки будуть твори для дітей, які, сказано в постанові, „сприяють комуністичному вихованню підростаючого покоління і здобули широке громадське визнання".

Антикомуністичні англомовні наліпки на листах ТУСМ

Ню Йорк. — Зростає активність в поборюванні московського імперіялізму-комунізму збоку студентської організації в ЗСА — Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського, ТУСМ. Після голосних студентських демонстрацій в обороні молодого історика Валентина Мороза, що його повторно й безпідставно засудила Москва, Тусмівці розпочали новий антикомуністичний похід, цього разу з допомогою малих вимовних наліпок англійською мовою на листах. Наліпки розповідають всім тим, що їх прочитають: „В Україні росіяни російщать школи, палять бібліотеки, садовлять до тюрем безневинних священиків та інтелектуалістів", а на другій сказано: „Вшановувати Леніна в ОН — це означає ображати людство й насміхатися над Україною та іншими націями, які він поневолив". Наліпки студенти розміщують на заадресованій стороні листів і на другій стороні. Такі ж листи йдуть і до інших англомовних країн світу.

95-ліття Архиєпископа Сильвестра

Мельборн, Австралія. — Українська православна громада в Мельборні відзначила 95-ліття з дня народження Високопреосвященнішого Владики УАПЦеркви Сильвестра, що припадало на 9 січня 1971 року. Вшанування Владики - Ювілята відбулося з ініціятиви Братства й Сестрицтва Свято-Троїцької й Свято - Покровської УАПЦеркви в Мельборні. Урочисте прийняття з тієї нагоди відбулося після Богослуження, в залі при церкві св. Тройці. Головою Парафіяльної Ради при тій церкві є І. Бугай, секретарем І. Пантелеєнко. Вірні сердечно вітали Архиєпископа Сильвестра, якого Бог благословив довгим віком і видатною працею для добра Української Автокефальної Православної Церкви і народу.

УВАН у ЗСА почала видавати свій періодичний інформаційний орган

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА започаткувала видання свого періодичного органу „Вісті УВАН", що його завданням буде інформація про працю Академії і її установ та осередків в різних стейтах ЗСА. Вийшло перше число „Вістей УВАН" за постановою Конференції дійсних членів УВАН з 1968 року і їх редаґує з доручення конференції Олександер Домбровський. На зміст виданого книжковим форматом на 80 сторінках друку 1-го числа склалися звідомлення: Олександра Архімовича про Відділ природничих і медичних наук УВАН за 1946-1968 роки, Неоніли Кордиш-Головко про Кабінет антропології та археології ім. Левка Чикаленка, Олександра Домбровського про п'ятнадцятиліття Секції античної історії УВАН, Ольги Волошиної, Тетяни Іванівської і Володимира Маяковського про Музей-Архів ім. Дмитра Антоновича в роках 1966-1968 та Наталії Осадчої-Янати про Допомоговий фонд ім. Дм. Дорошенка, як також Любомира Винаря про співпрацю Українського Історичного Товариства з УВАН у ЗСА. Крім того вміщені в цьому числі статті О. Архімовича, І. Розгона та В. Омельченка про колишніх і сьогоднішнього президентів УВАН сл. п. Михайла Вєтухова, Олександра Архімовича та Олександра Оглоблина. Надруковані також вибрані бібліографії праць і статтей Любомира Винаря і Олександра Домбровського, список членів і наукових співробітників та список видань УВАН у ЗСА.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ...

З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 12 березня інж. Б. Ґеруляк доповідатиме „Про стару Індію і її культуру". Доповідь ілюстрована прозірками. Початок о год. 8 веч.

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в суботу, дня 6-го березня 1971 р., по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами,
упокоїлась в Бозі
наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

МАРІЯ БІЛИКОВА

ВДОВА ПО МИХАЙЛОВІ

ПАНАХИДА в понеділок, 8-го березня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Paul Harris, 570 Kings Highway, Rochester, N.Y. 14617.

ПОХОРОН у вівторок, 9-го березня 1971 р. о год. 8:30 рано з того ж похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви Богоявлення, а потім на місцевий цвинтар.

Горем прибиті:
доньки: МИРОСЛАВА ПОВХ з мужем АНДРІЄМ
МАРІЯ СКОРУПСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ в Торонті
сини: ЛЮБОМИР БІЛИК з дружиною ЛЮБОЮ
РОМАН БІЛИК з дружиною ГАЛИНОЮ
внуки: ІГОР НІНЬОВСЬКИЙ з дружиною НАДІЄЮ і дітьми: НАТАЛІЄЮ, МЕЛАНІЄЮ і МАРКОМ
ОЛЕГ НІНЬОВСЬКИЙ з дружиною ФРЕНЦІС і донею ЛІЛЕЄЮ в Едмонтоні, Канада
УЛЯНА НІНЬОВСЬКА в Торонті, Канада
ЮРКО ПОВХ в Поло Алто, Каліфорнія
АНДРІЙ, ОЛЕКСАНДЕР, МАРКО і ТАМАРА БІЛИКИ
Ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді.

Адреса родини: 56 Oak Bend Lane, Rochester, N.Y. 14617.

Замість квітів на свіжу могилу Члена нашого Т-ва
д-ра ВАСИЛЯ ШКУДОРА
на Фонд Видавництва Української Енциклопедії у Сарселі, Франція,
складаємо 30.00 долярів.
Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ ВІДДІЛ ДІТРОЙТ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. о. ТЕОДОРА ВАРЕХИ
складають 20.00 долярів
на цілі НТШ в ЗСА
Дітройт, Міш. Надія і д-р Володимир ЧАВСИ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. ВАСИЛЯ ҐНУСА
визначного мецената української вільної науки,
складають 25.00 долярів
на цілі НТШ в ЗСА
Скрентон, Па. Франка і проф. д-р Матвій СТАХОВІ

ГУРТОК ЛЮБИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА
при УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ в ТРОЙ, Н. Й.
запрошує все Українське Громадянство Округи Олбані й околиці на

Ювілейну Виставку Лесі Українки

ЛІСОВА ПІСНЯ

в постановці ЛІДІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ
ВИСТАВА ВІДБУДЕТЬСЯ

в неділю, 14-го березня 1971 р., о год. 3-ій по пол.

в залі
SHAKER JUNIOR HIGH SCHOOL, on Rt. 155, ALBANY (Latham), N.Y.
та входить в програму святкувань Окружного Комітету для відзначення
100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

This program is made possible with the support of The New York State Council on the Arts.

Квитки в ціні $5.00, $4.00 і $3.00 для громадянства та обмежене число квитків в ціні $2.00 для молоді можна набути при вступі.

Доїзд із Northway — взяти exit 5 і їхати 1½ м. на схід по Rt 155.

Увага! Ню Йорк і околиця! Увага!

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ
ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

в неділю, 14-го березня 1971 року о год. 1-ій по пол.

у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ УНДОМУ, 140-142 Друга Евню в НЮ ЙОРКУ

ВСЕНАРОДНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗІБРАННЯ

в справі кризи Української Католицької Церкви

В програмі: інформаційні доповіді і схвалення резолюцій.

До якнайчисленнішої участі запрошуємо все Громадянство Ню Йорку й околиці, а зокрема Українську Молодь — УПРАВА ВІДДІЛУ

ПОДЯКА

В днях нашого смутку і горя по втраті нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

Д-ра Мирослава Комарянського

складаю в імені цілої родини щиро-сердечну подяку Тим, що своїм співчуттям, розрадою і моральною поміччю дали нам стільки доказів пошани і любови ближнього, та не жаліли труду ні часу, щоби віддати останню прислугу Незабутньому Покійному.

В першій мірі о. деканові, пароховї А. Улицькому за відвідини Покійного у лічниці і уділення Йому св. Тайн, та за похоронні відправи.

Дякую о. сов. Є. Цегельському, о. д-рові В. Пеллїхові, о. сов. Є. Боднареві, о. сов. А. Тимкові, о. сов. І. Прокоповичеві, о. Монс. Д. Греськові, та всеч. отцям Оришкевичеві, Павлишинові, Гошулякові і Грабцеві за відправлення Панахид, відправи у Церкві, та відправи зв'язані з похоронним обрядом.

Щиро дякую о. д-рові В. Пеллїхові за сердечні прощальні слова у Церкві.

Моя окрема подяка отцям Монсіньйорові і Капелянові шпиталя за участь у похоронах і за відправлення поминальної Служби Божої в шпитальній Каплиці.

Сердечна подяка усій Дорогій Родині, Приятелям і Знайомим, які не числилися ні з часом, ні з місцем замешкання і так численно взяли участь у тих дуже сумних обрядах.

Нашому Дорогому Кузинові д-рові Романові Барановському наша глибока вдячність за таку із серця пливучу промову-прощання Дорогого Брата.

Лікарському Товариству за зложення квітів і посмертну згадку.

Невимовна подяка для д-ра Богдана Осадци за зворушливі слова від себе і від імені ветеранського шпиталю. Його добрі і теплі слова дають мені сьогодні силу нести то горе, яке на мене так нежданно упало.

Щира вдячність Побратимам Комбатантам за повнення гонорової варти, а мец. П. Топоровичеві за так зворушливі прощальні слова над могилою їхнього Друга.

Членам хору „Дніпро" і їх диригентові п. Є. Садовському дякую із глибини серця за звеличання похоронних відправ прекрасним співом.

Рівнож Родині та Приятелям за несення домовини та слова розради.

Велика подяка Тим, що прощали Покійного квітами, чи пожертвами на Служби Божі, або жертвами на добродійні цілі.

Я не в силі подякувати кожному зокрема за так численні усні, листовні чи телеграфічні слова співчуття, тому цією дорогою складаю Усім мою найглибшу подяку.

Щира подяка похоронному заведенню п. М. Колодія за взірцеве переведення похорону.

Дякую Дорогій Родині за Поминальні Богослуження в сороковий день смерти мого Найдорожчого Мужа.

Нехай Бог винагородить стократно Усім за їх добрі і шляхотні серця.

Спи спокійно Найдорожчий Славцю, наша любов, пам'ять і молитви все будуть з Тобою.

Дружина ЗЕНЯ з дітьми і внуками

В 40-ий ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ та ВУЙКА

бл. п. о. ТЕОДОРА ВАРЕХИ

буде відправлена

СПІВАНА ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 14-го березня 1971 року

о год. 10:30 ранку в Каплиці ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ ОДИГІТРІЇ в БОФАЛО, Н. Й.;
в ЙОНКЕРС, Н. Й., в Церкві СВ. МИХАЇЛА, о год. 7:15 ранку;
у ФЛІНТ, Міш., в Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА, о год. 5-ій по пол.;
Дві інші Служби Божі будуть відправлені в ТОРОНТІ, Канада і в м. СТ. ОСВАЛЬД, Австрія.

Просимо Рідню, Приятелів і Знайомих про молитви за спокій душі Покійного.

Дружина — СТЕФАНІЯ з дому ЯРЕМКЕВИЧ
Донька — ОКСАНА з чоловіком інж. РОМАНОМ ЧАВСОМ і дітьми
Донька — ЛІДА з чоловіком д-ром МИРОСЛАВОМ ГРЕЩИШИНОМ і дітьми
Сестрінок — РОМАН ХАДЖАН
Сестрінка — ЛЮБА ШЕРЕМЕТА з родиною
Сестрінка — ЛЕСЯ БАКОВИЧ
Сестрінка — ОЛЕНА ВОЙТОВИЧ з родиною
Шваґерка — ТЕОДОРА БАКОВИЧ з чоловіком ЯРОСЛАВОМ

НАРАДА ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

В п'ятницю, 26-го лютого ц. р. в приміщенні Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України, відбулася чергова нарада Організацій Українського Визвольного Фронту. На нараді обговорено інформацію про перебіг та ухвали останнього Пленуму Світового Конґресу Вільних Українців і засідання Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки.

Нарада ухвалила закликати членство Організацій УВФ в ЗСА в творчому піднесенні прославити 50-річчя відновлення УАПЦ в Києві, яке завершило визволення України з-під опіки московської Церкви, проголошене Урядом Української Національної Ради 1-го січня 1919 р. про Українську Автокефальну Православну Церкву. Підтримати здорові намагання духовенства і вірних про об'єднання православних Церков в єдину УАПЦ, відновлену в св. Софії з волі українського народу під проводом Митрополита Василя Липківського; підтримати заходи Секретаріяту СКВУ про підготову оскарження уряду СССР в 40 річницю (1973 р.) організованої Москвою голодової облоги України.

На нараді обговорено нинішню офіційну візиту до Москви Архиєпископа Агостіно Касаролі, який відає зовнішньою політикою Ватикану. За відомостями „Ню Йорк Таймс-у" з 24-го лютого ц. р., представник Ватикану, прибувши до Москви для підписання підтримки умови про нерозповсюдження атомової зброї, почав переговори з урядом СССР і представниками Московської Патріярхії — знаряддя урядової політики, в справі віровизнань і становища 3.5 мільйона римо-католиків на терені Радянського Союзу. Представник Ватикану чомусь забув про існування мовчазної Греко-Католицької Церкви в Україні, не згадавши її в тих розмовах.

Таке поступування ватиканської дипломатії насторожує українців, воно є суперечним з ухвалами Ватиканського Собору II, про помісність східніх християнських Церков, а зокрема про українську Католицьку Церкву. Нарада вбачає в потягненнях Архиєпископа Касаролі неґацію Української Католицької Церкви в Україні, що є глумом над Ієрархами і вірними її, замученими Москвою за згодою і „благословенням" Московського Патріярха.

В той сам час Апостольська Столиця наіменувала о. прелата Івана Стаха на єпископа-помічника для Філядельфійської Метрополії, поминувши Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого і Синод УКЦ, навіть не повідомивши Верховного про наіменування, як виходить з досьогоднішніх інформацій. Не маючи найменших застережень до особи Вельмидостойного Номіната, стверджуємо, що: подібними потягненнями Ватикан ламає і перекреслює правні підвалини Берестейської Унії, завдає великої кривди Українській Католицькій Церкві, ображає релігійні почування мільйонів українців-католиків, які згідно з постановами Ватиканського Собору II домагаються завершення помісности УКЦ патріярхальним устроєм.

Нарада ухвалила просити УККА і СКВУ негайно зайняти становище до кривдячих поступовань і дій Ватикану, спираючись на домаганнях українського громадянства, яке вважає помісність УКЦ за факт доконаний.

Заслухано інформацію про підготовну працю ОУВФ в Клівленді, Огайо до організації ювілейних роковин Лесі Українки. Нарада схвалила урядити 29-го травня в Клівленді національну маніфестацію українців Канади і ЗСА — В поклоні Лесі Українці; — Просити до почесної участи УККА, Українську Вільну Академію Наук, Наукове Т-во Шевченка та всі науково-культурні центральні організації. В неділю 30-го травня відбудеться Політична Маніфестація — XXII Зустріч Українців Канади й ЗСА.

Обговоривши задум організувати музично-вокальний вечір в 50-ту річницю трагічної смерти М. Леонтовича, нарада ухвалила всебічно підтримати ініціятиву Об'єднаного Комітету (Відділу УККА) міста Ню Йорку про виступ хорових ансамблів в дні 12-го грудня ц. р. з відповідною програмою.

Д-р В. Савчак,
секретар наради

Американська преса інформує про акції українців-католиків

(Закінчення зі ст. 1-ої)

відника, Кардинала Йосифа Сліпого — „єдиного Архиєпископа з українців, який залишився при житті з-поміж посаджених росіянами до в'язниці в кінці другої світової війни". Газета „Піттсбурґ Пресс" в числі з 23 лютого 1971 р. помістила фотопортрет отця-єзуїта професора Дж. Малоні з Фордгемського Університету, який виступив на захист прав УКЦеркви на Патріярхат, і вістку про те, що „українці-католики Піттсбурґу й Зах. Пенсильвенії сьогодні об'єднуються в молитві, в День Єдности, домагаючись більшої незалежности для Східнього обряду, але із збереженням зв'язків з Папою і Римом". Газета навела слова із заявив о. проф. Малоні: „Якщо католиків-українців не визнає Синод у Римі, то Українська Церква на Заході асимілюється з західньою культурою і не буде мати власного історичного обличчя та зв'язку з минулим". Отець проф. Малоні, сказано в „Піттсбурґ Пресс", обвинуватив Ватикан у політиці зближення з совєтським урядом.

Згадуваний щоденник „Івнінґ Стар" у Вашинґтоні, в новішому числі з 6-го березня повідомив, що „Архиєпископ Луїджі Раймонді, апостольський делеґат, не прийняв делеґації українців-католиків, які домагаються від Ватикану більшої автономії для їхньої церкви". Газета подала, що Архиєпископ Раймонді пояснив голові Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви д-рові Євгенові Ґілеві, що він не прийняв делеґації, бо не може таких справ вирішувати. Столичний „Вашинґтон Пост" з 6-го березня помістив велику фотознімку з довгої колони українців католиків, які демонструють поблизу резиденції Архиєпископа Раймонді в Вашинґтоні, а під фотознімкою подав повідомлення під наг. „Українці протестують" „Ми домагаємося права на існування", — сказала журналістці Бетті Медсґер Християна Турченюк з Філядельфії, одна з сотні українців, які маршували під холодним дощем перед резиденцією при 3339 Массачузетс евню. Демонстранти заявили, що Другий Ватиканський Собор визнав право за Церквами Східнього Обряду мати власні Синоди і самим призначати своїх єпископів. Але єпископа-помічника Івана Стаха призначив не Синод Єпископів УКЦеркви з Верховним Архиєпископом Кардиналом Йосифом, а безпосередньо Рим. Проти цього й протестують українці-католики. На демонстрацію прибули українці з Вашинґтону, Філядельфії, Ню Йорку й Балтимору саме тоді, коли єпископ-помічник Іван Стах мав прибути до Архиєпископа Луїджі Раймонді, щоб із його рук одержати офіційне призначення, — але він не прибув. На телефонічний запит о. прел. Івана Стаха, чи він прибуде, він відповів, що його зустріч з Архиєпископом Раймонді відкликана. Газета зацитувала заяву д-ра Є. Гіля, ветеринарного фахівця, який працює в Департаменті сільського господарства у Вашинґтоні: „Тому, що ми, українці, давно втратили свою незалежність, наша церква є дуже важливою для нашої культури. Ми не любимо накидуваного нам римо-католецького імперіялізму". (п).

„Турне" У-Фо-То Ню Йорк-Нюарк-Філядельфія

Початки Українського Фотографічного Товариства торкаються ще Львова, і його основника інж. Е. Чайківського. Тодішнє У-ФО-ТО горнуло людей до праці, уряджувало виставки, без можности розгорнути свою працю на ширшу скалю, зокрема через фінансову слабку спроможність та брак фотографічного виряду.

Сьогодні роблення знімок незвичайно популярне явище. Воно скрізь: чи по домах, де цим занимаються аматори, схоплюючи різні фрагменти з родинного життя, чи професіоналісти, чи врешті такі, що трактують це, як своє „гобі", але з часом удосконалюються у справжніх мистців - фотографів.

За ініціятивою і під головуванням св. п. Софрона Федіва, людини із незвичайними здібностями, ентузіязмом і знанням фоторгафії, з напливом еміґрації до ЗСА, У — ФО — ТО відновило свою діяльність в характері секції Літературного - Мистецького Клюбу в Ню Йорку. На жаль передчасна смерть св. п. Софрона Федіва перешкодила його ентузіястичній праці і дальшому розвиткові Товариства. Щойно в 1970 р. студенти урядили фотографічну виставку і публіка виказала, що існує зацікавлення цими справами. В цьому ж самому році, під головуванням інж. Романа Загайкевича повстала думка, щоб дальше уряджувати цього роду виставки. За його словами зросло зацікавлення публіки, назбиралося багато повновартісного матеріялу і назрів час. Роман Загайкевич у тісній співпраці з Б. Полянським і Л. Коленським, із запалом взялися до праці, щоб приготовити на відповідному поземі виставку, закликаючи всіх ентузіястів фотографії різного віку взяти в ній участь. Цим самим створено вартісний контакт з молоддю.

Перша виставка У — ФО — ТО відбулась в днях 14-15 і 20-21 — 22 — го листопада 1970 р. в приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку — присвячена св. п. Софронові Федіву. Окреме місце на виставці зайняли його фотографії. Також був цілий ряд чорно-білих знімок, кольорових, і прозірок.

Три - членне жюрі призналo слідуючі відзначення:

У чорно - білій фотографії: 1 - ше місце — Олександер Пежанський „Спрацьовані руки". II - ге місце Лев Майстренко — „Розмова"

У кольоровій фотографії: 1 — ше місце — Роман Загайкевич „У мряці півночі", II — ге місце — Лев Майстренко „Яків Гніздовський" — портрет".

У прозірках: I — ше місце - Богдан Геруляк „Село" II — ге місце — Осип Старостяк „Кольори дощу II"

У — ФО — ТО повторило виставку в Нюарку в дні 17 січня 1971 р. і вибирається дальшою трасою на „турне" до Філядельфії в днях 12—14 березня, щоб відкрити там виставку в Пластовому Домі. Осінню У — ФО — ТО плянує влаштувати другу виставку, цим разом, можливо, на довільну тему і на якусь вибрану тему. Багато із людей, що дали вклад праці на виставку — це молоді люди і співпраця з ними може стати почином до їхньої участи у нашому зорганізованому житті.

Л. Коленська

У Німеччині відкривається заочна школа української мови

Мюнхен. — Президія Координаційного Осередку Українських Громадських Центральних і Краєвих Установ, КОУГЦУ, поробила заходи для відкриття в Мюнхені Школи заочного вивчення української мови для тих дітей і старших, які не мали нагоди бути в українському середовищі, або як бажають вивчити українську мову, як одну з великих мов світу — понад 45 мільйонів мовлян. Учні такої Школи будуть одержувати писані лекції з української мови і пояснення в тій мові, яку вони найкраще знають, отже в англійській, німецькій, французькій та ін. Висота місячної оплати навчання 40 нім. марок, одноразове вписове 10 н. м., або рівновартість тієї валюти. Зголошення приймає Шкільна Рада при КОУУГЦ вже тепер. Для впису треба прислати, крім оплати, ім'я та прізвище й адресу учня, його вік, освіта, де вчився або вчиться тепер, наскільки володіє українською мовою, якою мовою володіє найкраще. Зацікавленим писати на адресу:

Zentralvertretung der Ukrainischen Emigration in Deutschland e. V., Muenchen 2, Dachauer Str. 9/11, West Germany.

Український Тиждень у Манітобському університеті

Союз Українських Студентів Канади при Манітобськім університеті зорганізував український тиждень від 25-го до 29-го січня 1971 р.

Впродовж тижня, українські студенти зорганізували виставку, яка була відкрита щодня. На виставці можна було оглянути деякі народні інструменти, як і теж праці молодих українських студентів які студіюють малярство. Двічі під час тижня студенти сходилися співати для чужинців українські народні пісні, та для розривки, відбувся контест їдження вареників. Найважливіша частина цього тижня відбулася в п'ятницю, в будинку т. зв. „АМСУ" проф. Герус, проф. Дембицький і рабін Стайнберґ промовляли про переслідування інтеліґенції в Совєтському Союзі. Найважливішу промову мав проф. Герус, говорив про переслідування українських інтелектуалів і зосередився на арешті й суді Валентина Мороза. Валентин Мороз — це журналіст, якого заслано на дев'ять років тяжкої каторги у Мордовії за „протисовєтську пропаґанду", а саме за писання і поширювання літературних журналів, які заборонено в Совєтськім Союзі. Тому, що такий засуд не годиться із правами людини, українські студенти зорганізували панель та збирали підписи протесту проти засуду В. Мороза. Цією дискусією закінчив С.У.С.К. у Вінніпеґ укрраїнських тиждень.

За вінніпезький СУСК
Марта Качор

Перед Глібівською виставою

Від довшого часу Студія Мистецького Слова під керівництвом акторки і театрального режисера п-і Лідії Крушельницької в Ню Йорку підготовляє особливу своїм жанром і цікаву замислом виставу - театралізацію найкращих байок найкращого українського байкаря Леоніда Глібова. Вистава з участю багатьох наймолодших, молодших і трохи старших студійців у костюмах героїв Глібівських байок матиме назву „Що, братику, посіяв, те й пожнеш", за однією з байок українського Ляфонтена.

Напевно це випадковий збіг обставин, але важливий, що вистави „Що, братику, посіяв, те й пожнеш", запляновані на 1971-й рік, збігаються якраз із 25-річчям з часу заснування Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, імени Леоніда Глібова. До монтажу байок, укладеного Лідією Крушельницькою, зв'язково - супровідні віршовані тексти для Водіїв написав Леонід Полтава, а оригінальний музичний супровід дав д-р Ігор Соневицький.

Певна річ, цей рік присвячений головно великій Лесі Українці. Це не виключає інших святкувань та проявів на полі вільної української культури. Скорше навпаки — Рік Лесі Українки — Рік Української Культури — зобов'язує нашу громаду приділити саме цій важливій ділянці максимум уваги. Як добре було б, щоб у тому чи іншому місті український глядач мав змогу впродовж цього року побачити і „Лісову Пісню" геніяльної поетки-драматурга Лесі Українки, і „Медею" Аниої, і нову оперу „Лис Микита" за Іваном Франком, і оперу „Катерина" М. Аркаса — Т. Шевченка й інші вистави, а передусім — театралізовану виставу за Леонідом Глібовим „Що, братіку, посієш, те й пожнеш". На ній заговорять до глядачів у залі лисички, котики, деревця, вогники та інші „жучки-щербачки", але заговорять не лише до малих, а й до старших та найстарших, адже, писав Л. Глібів, „байка правду чеше". Звичайно, правд є багато, та є одна найголовніша: українська спільнота у вільному світі росте й розвивається, чи українська спільнота у вільному світі — заникає й занепадає?

П'єдесталом росту для кожного народу є його діти й молодь.

(Н.).

ОДНОЧАСНО: СТАЛІН І МАЛЕНКОВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ському господарстві, значно урізавши витрати на тяжку промисловість. Маленков також обіцяв значно піднести матеріяльний рівень робітників, колгоспників та трудової інтеліґенції. Однак, тоді його перемогли партійні „ортодокси" на чолі з Хрущовим. Останній, поваливши Маленкова, прорік: „Гармати ще мусять мати перевагу над маслом".

Правда, через кілька років після того той же Хрущов співав зовсім іншу пісню: в Юґославії на мітингу він сказав: „Що таке соціялізм? Соціялізм — це хліб з маслом для всіх і більше нічого". А перебуваючи з візитою в ЗСА нахвалявся, що „соціялістична система угробить систему капіталістичну". Конкретна дійсність показала цілком зворотнє до тодішніх тверджень Хрущова.

XXIV з'їзд комуністичної партії Совєтського Союзу, незабаром почне свою працю. Боротьба ж у Кремлі за владу триває. Щоб утриматися на поверхні комуністичного проводу, сучасній „трійці" конче потрібно було послабити неґативне враження в масах населення, а значною мірою і в самій партії від звороту до сталінщини. Тому то „трійця" й придумала одночасно прийти на з'їзд із Сталіним і з Маленковим, тобто з настановами того й другого, хоч вони взаємно себе виключають.

Практично ж вийде так, що ресталінізація триватиме далі, а маленковщина відсунеться набік. Це підсовєтські народи розуміють дуже добре. Через те й не виявляють вони ніякого захоплення новою п'ятирічкою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 13-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в домівці Укр. Кат. Ветеранів при 33 Схід 7-ма вул. Проситься чл. прибути. — О. Стешин, секр.

НЕДІЛЯ, 14-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Т-ва Любов — 45 Відділ о год. 11:30 ранку при 847 Н. Френклін вул. в домі ТУАГорожан. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — В. Колінко, предс., М. Сеник, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці — 36-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Аве. Проситься всіх чл. прибути. — Марія Філяс, Марія Ковальчук, Катерина Ярославська.

СУБОТА, 20-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ЧИКАҐО, Ілл. Звичайні річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 157 Відд. о год. 6:30 веч. в домі СУМА, 1923 Захід 51-ій вул. На порядку: важні справи та вибір управи на 1971 р. Якщо на означений час не явиться статутом приписана кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше при будь якій скількості членів. Перед зборами, можна вплачувати чл. вкладки. В. Матичак, фін. секр.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ДАЦИШИН — член УНС Відд. 130 Б-ва св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й., помер 13 листопада 1970 р. на 72 р. ж. Нар. в с. Чистопади, Україна. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 доньки: Джін і Джанет та 5 внуків. Похорон відбувся 16 листопада 1970 р. на цвинтарі св. Чарльса в Фармінґдейл, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Стешин, секр.

МАРІЯ МАТРОФІЛЬ — членка УНС Відд. 350 Б-ва св. Арх. Михаїла в Стемфорді, Конн., померла 19 грудня 1970 р. на 77 р. ж. Стала членкою УНС в 1939 р. Полишила в смутку доньку Іванну з чоловіком та внука. Похорон відбувся 22-го грудня 1970 р. на цвинтарі св. Івана в Спрінґдейл, Конектикат.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Фінів, секр.

ІГНАТІЙ КУШНІР — член УНС Відд. 235 Б-ва св. Михаїла в Россфорд, Огайо, помер 30 жовтня 1970 р. на 89 р. ж. Нар. в с. Боську, Зах. Україна і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку 4 дочки і 4 синів. Похорон відбувся 2 листопада 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Толідо, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобер, секр.

АНДРІЙ ІВАНКІВ — член УНС Відд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаґо, Ілл., помер 4 лютого 1971 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Облазничі, пов. Жидачів, Україна, і став членом УНС в 1928 р. Полишив у смутку дружину Маланку, доньку Анну і 4 внуків. Похорон відбувся 8 лютого 1971 р. на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Шпікула, секр.

АННА МАРТИНЮК — членка УНС Відд. 204 ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н. Й., померла 16 січня 1971 р. на 65 р. ж. Нар. в Сиракюзах, Н. Й., і стала членкою УНС в 1936 р. Полишила в смутку мужа Петра, 2 дочки: Лесю і Ольгу, 5 внуків, брата і сестру. Похорон відбувся 19 січня 1971 р. на цвинтарі на Флашінґу, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Палідвор, секр.

АНАСТАЗІЯ БІЛОУС, членка УНС Відд. 20 Т-ва Згода в Дітройті, Міш., померла 28 січня 1971 р. на 80 р. ж. Народилася в с. Третянець, пов. Бережани, Україна і стала членкою УНС в 1938 р. Полишила в смутку чоловіка Атанаса, зятя, 4 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 1 лютого 1971 р. на цвинтарі Монт Олівет в Дітройті, Міш.
Вічна Їй Пам'ять!
Р. Куропась, секр.

МАРІЯ МАЛИЩАК, членка УНС Відд. 29 Б-ва Преображення Господнього в Nanticoke, Pa., померла 7 лютого 1971 р. на 83 р. ж. Стала членкою УНС в 1918 р. Полишила в смутку 6 синів: Йосифа, Павла, Петра, Вільяма, Юрія, Романа, 3 доньки: Юлію, Ольгу і Анну та родину. Похорон відбувся 11 лютого 1971 р. на цвинтарі Преображення Господнього в Nanticake, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Ольга Маліщак, секр.

АННА ТАНАСИШИН, членка УНС Відд. 39 Укр. Січ в Сирякюзах, Н. Й., померла 22 січня 1971 р. на 75 р. ж. Стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку 2 дочки: Теклю і Марію, сина Михайла, внуків та родину. Похорон відбувся 25 січня 1971 р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ФРАНК РУДИЙ, член УНСоюзу Відд. 39 Т-ва Укр. Січ в Сиракюзах, Н. Й., помер 25 січня 1971 р. на 59 р. ж. Нар. в Сиракюзах, Н. Й. і став членом УНС в 1947 р. Полишив у смутку дружину Нелю, дочку та родину. Похорон відбувся 27 січня 1971 р. на цвинтарі Sacret Heart в Сираюкзах, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ТАРЗАН, Ч. 6523. Дикий Кіт викликає з Мамбузі гелікоптер

Рада старих бонґів затвердила плян Тарзана, щоб летунським шляхом звести віч-на-віч вождя бонґів Вамбі і вождя батузів Ваву.

Так, сотнику Дикий Коте, — це риск, але мусимо попробувати його. Не можемо вступити наземним шляхом до країни батузів з вождем Вамбі, без того, щоб не заатакували нас батузькі харцизники...

Ці два старі великі вожді не мають один проти одного персонального ґнізу. Знайщовшись віч-у-віч вони можуть перешкодити війні між бонґами й батузами... з нашою допомогою!..

Коли гелікоптер відповість на твій сиґнал наглої потреби, то ми впадемо з неба на старого Ваву. Я спершу поговорю з ним, вивідаю шанси, під час коли ти сидітимеш з Вамбі в гелікоптері. Списоносці батузи не зважаться заатакувати гелікоптер — маю надію!